Техничко законодавство у Републици Србији

Република Србија
Министарство економије и регионалног развоја-МЕРР
Јелена Поповић, помоћник министра

Новембар 2008.

МЕРР – Сектор за инфраструктуру квалитета и техничке прописе

- Организациона јединица основана у мају 2007. (по први пут у Влади Р СРбије)
- Садашња структура од августа 2008 (усаглашена са чланом 77. САП)

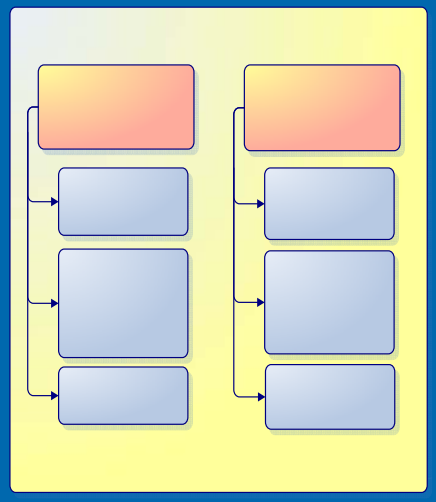

Надлежност:

• **Креирање правног оквира за стандардизацију, акредитацију, метрологију и за прописивање техничких захтева за производе - хоризонтална надлежност (члан 9. Закона о министарствима)**

- **Вођење регистара** - техничких прописа, овлашћених тела за оцењивање усаглашености и иностраних исправа и знакова усаглашености
- **пријављивање (нотификација) техничких прописа** у припреми према СТО и ЕУ
- **пријављивање именованих тела** за оцењивање усаглашености Европској комисији (по стицању чланства у ЕУ)

• **Припрема и доношење техничких прописа за индустријске производе** из делокруга МЕРР **(члан 29. Закона о министарствима)**

Постојеће стање и текуће активности МЕРР-а

- Постојећи правни оквир
- Законодавне активности
  - Закон о техничким захтевима за производе
  - Закон о стандардизацији
  - Транспоновање европских директива
- Припрема Акционог плана израде техничких прописа са мерама за њихову примену
- Пројекти техничке помоћи у области инфраструктуре квалитета

Правни оквир

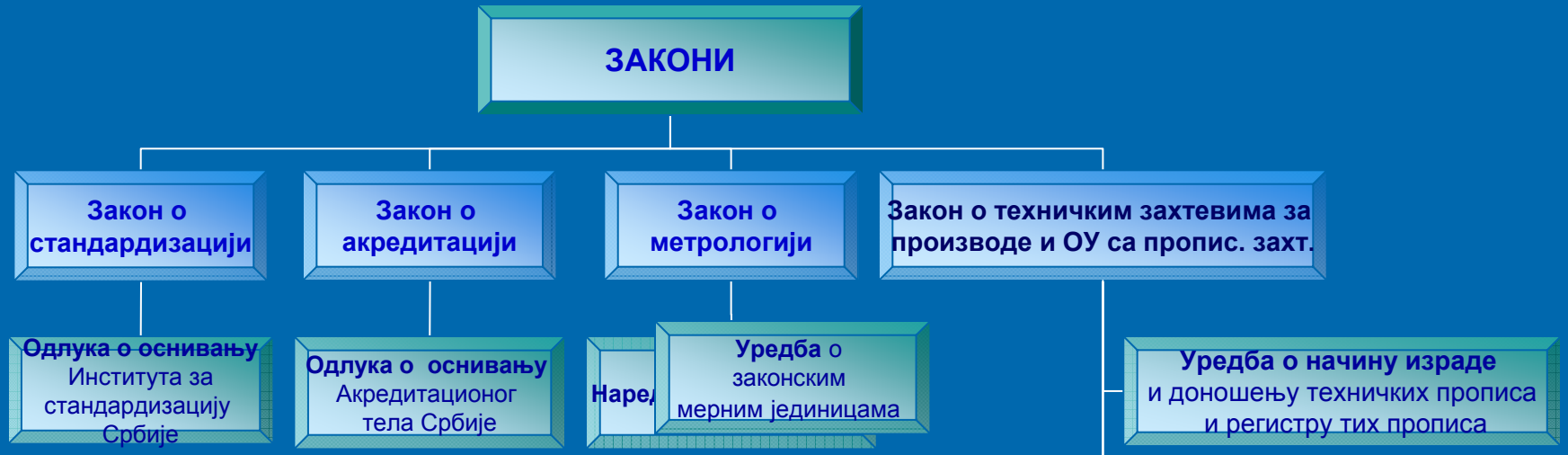

Технички захтеви **које производи морају да испуне приликом стављања на тржиште или у употребу,** (као и захтеви за безбедност производних или других процеса) **утврђени су:**

- постојећим техничким прописима

- **донетим на нивоу СФРЈ, СРЈ или СЦГ** (правилници и наредбе чији доносилац је бивши Завод за стандардизацију или савезна министарства)
- **донетим на нивоу Републике Србије** , на основу секторских закона

- стандардима са обавезном применом (донети у периоду од 1952 до 1997. године; има их преко 8000, многи застарели)

Институционални оквир

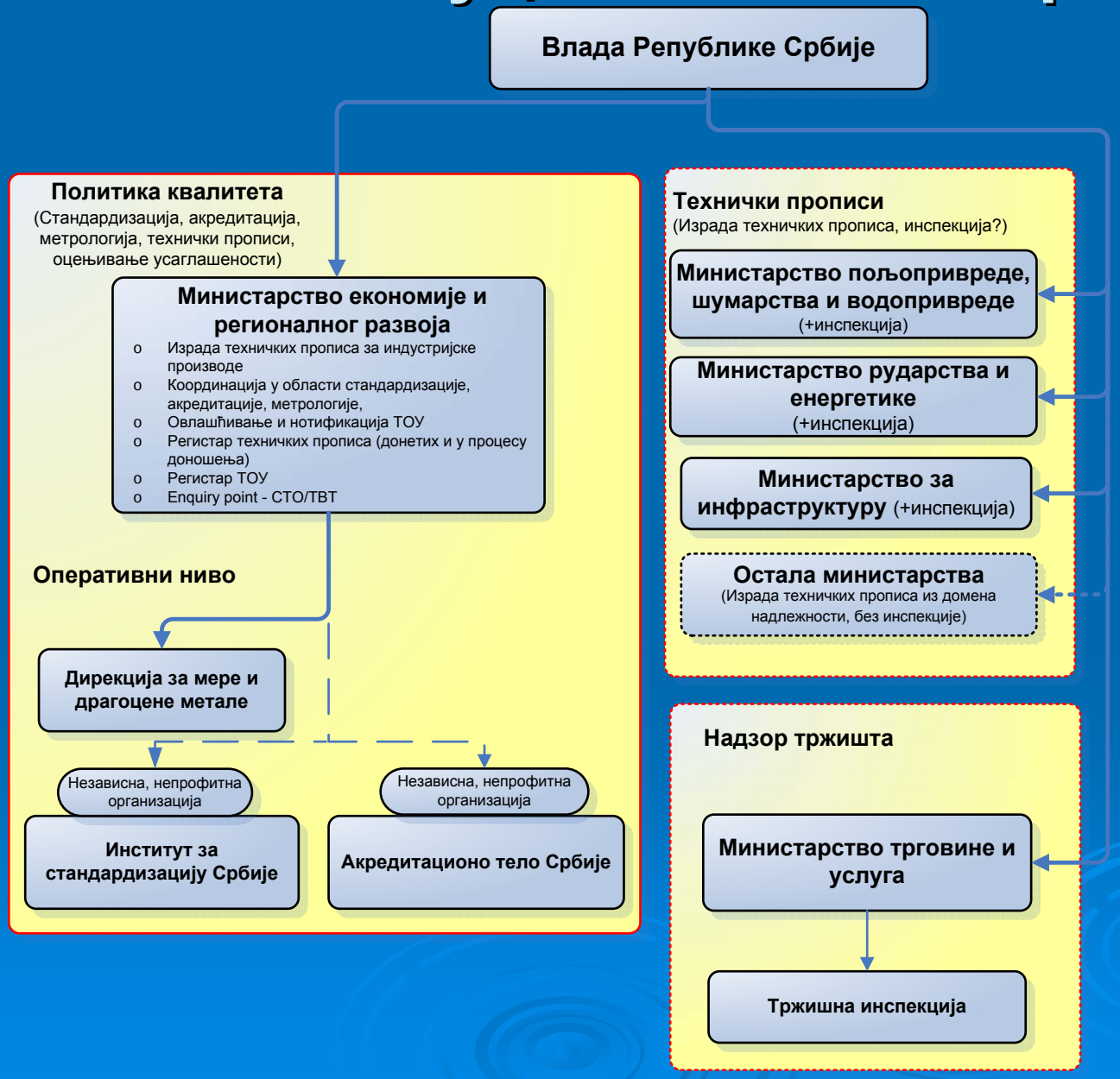

I Закон о техничким захтевима за производе и оцењивању усаглашености (ЗОТЗ) 1.

У Скупштинској процедури

Разлози за доношење:

1) Усклађивање са правним системом Републике Србије и неопходно унапређење техничког законодавства Републике Србије;
2) Усаглашавање са правилима Споразума о техничким препрекама у трговини (ТБТ) Светске трговинске организације (СТО);
3) Усаглашавање са техничким законодавством Европске уније (ЕУ).

Важећи Закон није примењив у правном систему Србије нарочито због централизованог приступа у погледу припреме и доношења техничких прописа (једно министарство било је надлежно за припрему и доношења тех. прописа у свим областима), а у правном систему Републике Србије свако министарство, у складу са својим делокругом, прати и уређује поједине области тј. припрема, предлаже и усваја тех. прописе – члан 29. Закона о министарствима.

I Закон о техничким захтевима за производе и оцењивању усаглашености (ЗОТЗ) 2.

ОСНОВНА РЕШЕЊА:

Закон уређује:	➢Прописивање техничких захтева за производе ➢Доношење техничких прописа, ➢Оцењивање усаглашености производа са прописаним техничким захтевима ➢Обавезе испоручиоца производа и власника производа у употреби, ➢Важење иностраних исправа о усаглашености и знакова усаглашености, ➢Обавештавање о техничким прописима и поступцима оцењивања усаглашености и ➢Вршење надзора над спровођењем овог закона и прописа донетих на основу овог закона.
Примена:	Овај закон примењује се на све производе, осим на производе за које су технички захтеви уређени посебним законима и прописима донетим на основу тих закона (за преношење директива новог приступа, старог приступа, али и за доношење техничких прописа из нехармонизованог подручја).
Општа обавеза произвођача:	Производ се ставља на тржиште, односно испоручује на тржишту само ако је усаглашен са прописаним техничким захтевима, ако је његова усаглашеност оцењена према прописаном поступку, ако је означен у складу с прописима и ако га прате прописане исправе о усаглашености и друга прописана документација

I Закон о техничким захтевима за производе и оцењивању усаглашености (ЗОТЗ) 3.

Циљ доношења техничког прописа	➢заштита безбедности, живота и здравља људи, ➢заштита животиња и биљака; ➢заштита животне средине; ➢заштита потрошача и других корисника ➢заштита имовине.
Оцењивање усаглашености	Могу да спроводе: • произвођач • именовано тело за оцењивање усаглашености (лабораторије, сертификациона тела, контролне организације) • орган државне управе.
Инспекцијски надзор	над спровођењем одредаба овог закона и прописа донетих на основу овог закона, као и техничких прописа, **инспекцијски надзор врше надлежна министарства преко инспектора**, у складу са законом којим се уређује организација и делокруг државне управе и другим законима којима се уређује инспекцијски надзор.

ЗОТЗ као правни основ за доношење подзаконских аката и техничких прописа

- Акти за спровођење закона **(хоризонтални подзаконски акти)**
  - 3 уредбе које ће донети Влада
  - 1 правилник који ће донети министар

- Технички прописи **(вертикални подзаконски акти којима ће се транспоновати готово све директиве Новог приступа – 22, и већина од 1000 секторских директива Старог приступа)**
  - **Правилници које ће донети МЕРР:**
    - 8 директива новог приступа (машине, нисконапонска опрема, електромагнетна компатибилност, лифтови, лична заштитна опрема, мерни инструменти ...)
    - секторске директиве које се односе на дрво, текстил, обућу...
    - остали технички прописи за производе из нехармонизованог подручја на нивоу ЕУ
  - **Сви правилници које ће донети остала Министарства**

II Закон о стандардизацији (ЗОС) 1.

- **Спроведена јавна расправа;**
- **Нацрт закона у поступку достављања Влади ради разматрања и усвајања Предлога**

Разлози за доношење:

- Усклађивање са правним системом Републике Србије и неопходно унапређење техничког законодавства Републике Србије;
- Усаглашавање са правилима Споразума о техничким препрекама у трговини (ТБТ) Светске трговинске организације (СТО);
- Усаглашавање са правилима и принципима европске стандардизације.

II Закон о стандардизацији (ЗОС) 2.

ОСНОВНА РЕШЕЊА:

Закон уређује:	➢ однос према гранској стандардизацији; ➢ статус и организацију Института; ➢ првенствену употребу међународних стандарда као основе за ➢ израду српских стандарда; ➢ поступак доношења и проглашења стандарда; ➢ добровољну примену стандарда и рок престанка важења ➢ одредби прописа којима је утврђена обавезна примена ➢ стандарда; ➢ оцењивање усаглашености са стандардима.
Решења Закона омогућавају:	➢Наставак преузимања међународних и европских стандарда у систем српских стандарда - прузимање 80% европских стандарда као експлицитна обавеза Републике Србије); ➢Заинтересованим странама за стандардизацију (привредни субјекти, органи државне управе, удружења потрошача и др) да учествују у креирању политике стандардизације и раду Института; ➢Информисање у области стандардизације и продају међународних, европских и других стандарда развијених земаља, у складу с њиховим правилима.

Акциони план израде техничких прописа са мерама за њихову примену (АП)

ЦИЉЕВИ:

- **успостављање јединственог регистра свих важећих техничких прописа тј. стварање услова за ефикасно пружање информација** о захтевима које је потребно испунити да би се производ пласирао на тржиште → **Информативни центар према захтевима СТО и ЕУ → Информативни центар за домаће привредне субјекте и тржишну инспекцију**
- **преузимање надлежности за спровођење, праћење и предлагање измена техничких прописа („власништво над прописом")** тј. одређивање министарства у чијем делокругу је материја уређена важећим техничким прописима и стандардима са обавезном применом, наслеђеним са нивоа федералне државе или државне заједнице (уз утврђивање првонадлежног министарства за техничке прописе који су у делокругу два или више министарстава);
- **испуњавање захтева СТО** тј. Споразума о техничким препрекама у трговини (ТБТ) **у погледу укидања обавезне примене стандарда**, али уз истовремено задржавање неопходног нивоа безбедности производа доношењем техничких прописа;
- **преиспитивање релевантности свих важећих техничких прописа и стандарда са обавезном применом**, ради израде и доношења неопходних нових техничких прописа;
- **успостављање јединственог регистра овлашћених тела** за оцењивање усаглашености производа са прописаним захтевима;
- **допринос реализацији Националног програма интеграција-НПИ** (припрема услова за свеобухватну анализу постојеће регулативе ради хармонизације са европским законодавством- транспоновање директива).

Очекивани резултати АП

- **Недвосмислено уређен систем техничких прописа**, што подразумева:
  - јасно установљене надлежности
  - стављени ван снаге нерелевантни и контрадикторни технички прописи
  - успостављен информативни/нотификацијски центар → информације о техничким прописима и оцењивању усаглашености (Прилог 1) доступне на једном месту (у МЕРР)

- **Примена свих стандарда добровољна**
  - укидање обавезне примене преко 8.000 стандарда одредбама ЗОТЗ
  - издвајање стандарда са обавезном применом чији захтеви треба да остану обавезујући (став надлежних министарстава – Прилог 2)
  - доношење техничких прописа који се на ексклузиван начин позивају на стандарде из Прилога 2 - свега око 5% стандарда са обавезном применом (Прилог 3)

- **Створене претпоставке за ефикасно преношење директива ЕУ у складу са динамиком дефинисаном у НПИ**

Ради остваривања координираних активности ресорних министарстава и благовременог и целовитог остваривања циљева Акционог плана, предложено је формирање Координационог тела за реализацију Акционог плана.

Реализацијом Акционог плана и успостављањем правног оквира усклађеног са правним системом Србије и правилима СТО (донети *Закон о техничким захтевима за производе и оцењивању усаглашености* и *Закон о стандардизацији* са подзаконским актима) **створиће се услови за системско уређење тржишта у погледу безбедности производа.**

Прилог 1 АП – Постојећи технички прописи

ПРИЛОГ 1

Табела 1: ПОСТОЈЕЋИ ПРОПИСИ КОЈИ ПРОПИСУЈУ ТЕХНИЧКЕ И ДРУГЕ ЗАХТЕВЕ

РЕСОРНО МИНИСТАРСТВО:	**МИНИСТАРСТВО РУДАРСТВА И ЕНЕРГЕТИКЕ - МРЕ**					
Постојећи технички пропис	Назив и број службеног гласила	Правни основ	Стандарди на које се позива тех. пропис	Овлашћена/именована тела за оцењивање усаглашености	Напомена	Технички пропис је у делокругу два или више министарстава
1	2	3	4	5	6	7
Електроенергетика						
Закони						
Закон о енергетици	Сл. гл. РС, број 84/04	Устав				
Позаконска акта						
Уредба о условима испоруке електричне енергије	Сл. гл. РС, број 107/05	Закон о енергетици (Сл. гл. РС, број 84/04)				
Правилник о критеријумима за издавање енергетске дозволе, садржини захтева и начину издавања енергетске дозволе	Сл. гл. РС, број 23/06	Закон о енергетици (Сл. гл. РС, број 84/04)				
Правилник о условима у погледу стручног кадра и начину издавања и одузимања лиценце за обављање енергетских делатности	Сл. гл. РС, бр. 117/05, 40/06 и 44/06	Закон о енергетици (Сл. гл. РС, број 84/04)				
Правилник о техничким нормативима за изградњу надземних елктроенеретских водова називног напона од 1 kV до 400 kV	Сл. лист СРЈ, бр. 65/88и 18/92	Закон о станда-рдизацији (Сл. лист СФРЈ, бр. 38/77 и 11/80),				МРЕ МУП
Правилник о техничким нормативима за изградњу нисконапонских надземних водова	Сл. лист СФРЈ, број 6/92	Закон о стандардизацији (Сл. лист СФРЈ, бр. 37/88 и 23/91)				МРЕ МУП
Правилник о техничким нормативима за	Сл. лист СРЈ, број 20/92	Закон о				

Прилог 2 АП – стандарди са обавезном применом (који ће бити замењени техничким прописима)

ПРИЛОГ 2

МИНИСТАРСТВО ЕКОНОМИЈЕ И РЕГИОНАЛНОГ РАЗВОЈА

Р.бр.	Ознака стандарда	Година доно-шења	Наслов српски	Наслов енглески	Сажетак (апстракт) стандарда	Број страна
	2	3	4	5	6	7
1.	SRPS C.Z7.006	1992	Stoni pribor (pribor za jelo) od nerdajuceg celika sa nemetalnim drškama - Tehnicki uslovi	Stainless steel table cutlery with nonmetal handles - Specifications	UTVRđUJU SE TEHNICKI USLOVI ZA PRIBOR ZA JELO (STONI PRIBOR) OD NERđAJUCEG CELIKA SA NEMETALNIM DRŠKAMA.	6
2.	SRPS C.J1.494	1987	Spojevi cevi na vodovima i kanalima za otpadnu vodu - Opšti tehnicki uslovi	Joints of sewer and drain pipes - General requirements	UTVRđUJU SE OPŠTI TEHNICKI USLOVI ZA SPOJEVE NA VODOVIMA I KANALIMA ZA ODVOD OTPADNE VODE, BEZ PRITISKA, KOJI SU IZRAđENI OD CEVI SA NAGLAVKOM, NAVOJEM ILI PRIPRUBNICOM, KAO I CEVI BEZ NAGLAVKA. DATI SU TERMINI I DEFINICIJE, ZAHTEVANE KARAKTERISTIKE, ISPITIVANJE, OZNACAVANJE, OBELEŽAVANJE, SKLADIŠTENJE I TRANSPORT.//	3
3.	SRPS C.J1.500	1975	Fazonski komadi od sivog liva za cevovode pod pritiskom od tvrdog PVC-a - Tehnicki uslovi za izradu i isporuku	Socket-fittings of cast iron with lamellar graphite for pressure main lines of rigid polyvinylchloride - Technical delivery specifications	UTVRđUJU SE, ZA FAZONSKE KOMADE OD SIVOG LIVA, ZA CEVOVODE OD TVRDOG PVC-A, ZA NP10, TEHNICKI USLOVI ZA IZRADU I ISPORUKU, I TO MEHANICKE OSOBINE, OBRADA, OPŠTI ZAHTEVI ZA MINIMALNE DEBLJINE ZIDOVA, ISPITIVANJE, ZAŠTITNE PREVLAKE.	4
4.	SRPS C.B5.020	1964	Celicne cevi bez šava za cevne vodove, sudove i aparate, bez propisanih mehanickih osobina - Tehnicki uslovi za izradu i isporuku	Seamless steel pipes for supply purposes, process plant and tanks, commercial quality - Technical condition of manufacture and delivery	UTVRđUJU SE ZA CELICNE CEVI BEZ ŠAVA, OD UGLJENICNOG CELIKA, BEZ PROPISANIH MEHANICKIH OSOBINA, TEHNICKI USLOVI ZA IZRADU I ISPORUKU I TO OSOBINE MATERIJALA, OBLIK I MERE I ISPITNI PRITISAK.	2
5.	SRPS C.B5.021	1964	Celicne cevi bez šava sa propisanim osobinama, za cevne vodove, sudove i aparate - Tehnicki uslovi za izradu i isporuku	Seamless steel pipes for supply purposes, process plant and tanks, with quality specifications - Technical conditions of manufacture and delivery	UTVRđUJU SE ZA CELICNE CEVI BEZ ŠAVA, OD UGLJENICNOG ILI NISKOLEGIRANOG CELIKA, SA PROPISANIM OSOBINAMA, TEHNICKI USLOVI ZA IZRADU I ISPORUKU, I TO HEMIJSKI SASTAV, TEHNOLOŠKE OSOBINE (ZAVARIVOST, SPOSOBNOST SPLJOŠTAVANJA), OBLIK I MERE, ISPITIVANJA I OZNACAVANJE.	5
6.	SRPS C.B5.022	1965	Celicne cevi bez šava, sa garantovanim mehanickim osobinama na povišenim temperaturama - Tehnicki uslovi za izradu i isporuku	Seamless steel tubes guarantied mechanical properties at elevated temperatures - Technical conditions for manufacture and delivery	UTVRđUJU SE, ZA CELICNE CEVI BEZ ŠAVA, SA GARANTOVANIM OSOBINAMA NA POVIŠENIM TEMPERATURAMA, TEHNICKI USLOVI ZA IZRADU I ISPORUKU, I TO PODELA I PRIMENA, HEMIJSKI SASTAV, MEHANICKE I TEHNOLOŠKE OSOBINE, OBLIK, MERE, TEHNICKA OBRADA I DALJA PRERADA, ISPITIVANJE I OZNACAVANJE.//	8
7.	SRPS C.B5.023	1973	Celicne cevi bez šava za gasovode i vodovode - Opšta uputstva	Seamless steel tubes for gas pipelines and water supplies - General instructions	UTVRđUJU SE OPŠTI ZAHTEVI ZA CELICNE CEVI BEZ ŠAVA ZA GASOVODE I VODOVODE I TO ZA PRIMENU CEVI, MERE (DOZVOLJENI RADNI PRITISCI), MASE, IZVOđENJE KRAJEVA CEVI I OZNACAVANJE.//	7
8.	SRPS C.B5.025	1973	Celicne cevi sa šavom od nelegiranih i niskolegiranih celika, za cevne vodove, sudove i aparate - Cevi za opštu primenu - Tehnicki uslovi za izradu i isporuku	Welded steel pipes in unalloyed and low alloyed steels for supply purposes, process plant and tanks	UTVRđUJU SE, ZA CELICNE CEVI SA ŠAVOM, OD NELEGIRANIH I NISKOLEGIRANIH CEVI ZA OPŠTU PRIMENU, TEHNICKI USLOVI ZA IZRADU I ISPORUKU, I TO MATERIJAL, HEMIJSKI SASTAV I MEHANICKE OSOBINE, TEHNOLOŠKE OSOBINE, PREDUSLOVI ZA PROIZVOđAČA ZAVARENIH CEVI, MERE, ISPITIVANJE, OZNACAVANJE I PORUCIVANJE.	4
9.	SRPS C.B5.026	1973	Celicne cevi sa šavom od nelegiranih i niskolegiranih celika, za cevne vodove, sudove i aparate - Cevi propisanog kvaliteta - Tehnicki	Welded steel pipes in unalloyed and low alloyed steels for supply purposes plant and tanks	UTVRđUJE SE, ZA CELICNE CEVI SA ŠAVOM (PROPISANOG KVALITETA) OD NELEGIRANIH I NISKOLEGIRANIH CELIKA, TEHNICKI USLOVI ZA IZRADU I ISPORUKU I TO MATERIJAL, HEMIJSKI SASTAV, MEHANICKE OSOBINE, TEHNOLOŠKE OSOBINE, OBLIK I MERE, ISPITIVANJE, OZNACAVANJE, PORUCIVANJE, PREDUSLOVI ZA PROIZVOđAČA ZAVARENIH CEVI (ZA	8

Прилог 3 АП – Пример техничког прописа

(са екслузивним позивањем на стандарде из прилога 2)

ПРИЛОГ 3

На основу члана 2. став 2. Уредбе о начину израде и доношењу техничких прописа и регистра тих прописа („Службени лист СЦГ", бр. 17/06),

Министар економије и регионалног развоја доноси

ПРАВИЛНИК
О ТЕХНИЧКИМ И ДРУГИМ ЗАХТЕВИМА ЗА ЛИЧНА ЗАШТИТНА СРЕДСТВА

Члан 1.

Овим правилником прописују се технички и други захтеви које морају да испуне производи, односно средства за личну заштиту.

Члан 2.

Производи из члана 1. овог правилника, осим захтева прописаних посебним техничким прописима, приликом стављања у промет или у употребу, морају испунити и захтеве утврђене српским стандардима који су наведени у прилогу овог правилника и чине његов саставни део.

Члан 3.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије", а примењиваће се од 30. јуна 2009. године.

Број:
2008. године
Београд

Министар

Млађан Динкић

Међународна техничка помоћ

САДАШЊЕ СТАЊЕ

- **Национални пројекат унапређења ИК – CARDS 2006**
  - **Реализује АФНОР**
  - **Помоћ Србији у области слободног кретања роба (ССП)**
  - **Вредност пројекта €3 мил. (€1.8 мил. за опрему ДМДМ + €1.2 мил. техничка помоћ)**
  - **Корисници : АТС. ДМДМ, ИСС и Министарство економије и регионалног развоја**
  - **Започет у септембру 2008. – завршетак пројекта у септембру 2010.**
- **Регионални CARDS - QI Project 2006 завршен; замениће га IPA 2008. – почетак реализације у јануару 2009.**
  - **CEN**
  - **јачање сарадње између институција за инфраструктуру квалитета у земљама Западног Балкана**

ПРИПРЕМЉЕНО

- **IPA 2008. "Имплементација транспонованих директива и оцењивање усаглашености у Србији"**
- **Project fiche припремљен; укупна вредност €1.2 мил.**

ПЛАНИРАНО

- **IPA 2009. – заједнички пројекат МТУ и МЕРР "Подршка усаглашавању и примени Acquis communautaire у области слободног кретања роба"**
- **Циљ пројекта-транспоновање директива и спровођење прописа у области слободног кретања роба** (изградња капацитета за надзор тржошта, тела за оцењивање усаглашености и индустрије, за примену транспонованих директива)
- **Оквирна вредност пројекта - €2.5 мил.**

ХВАЛА НА ПАЖЊИ!

www.merr.sr.gov.yu